

AJÁNLÁS Jó szerencsét, kedves Olvasó! A bányászat, ez a kemény, férfias foglalkozás több volt, mint egy munkahely, mint egy munka. A bányavállalatok kezdetektől fogva alakították a környezetüket. Olyan rendszerben gondolkodtak, ahol fontos volt az összetartozás, a közösségtudat magas színvonala. Pontosan tudták, hogy az emberek teljesítménye nem csak a munkaidő maximális kihasználásától függ, hanem az életminőségüktől, életlehetőségeiktől, körülményeiktől is nagymértékben. Együttműködő közösségekben gondolkodtak. A munkát is így szervezték. Csapatokban dolgoztak ezért, hamar felismerték, megértették az összetartó közösség erejét. Ez a gondolkodásmód alakította ki ezt a sajátos kultúrát, formálta a bányász közösségek életét, teremtett egy olyan értékrendet, melyben a közösség és az egyén érdeke, célja megegyezett. Ez a napló Vándori

András életútján keresztül bemutatja, hogy éltek a kolónia lakói, milyen volt ott felnőni, emberré válni. Egy korrajz a bányászat indulásáról, a megélt fénykorról, és a végleges megszűnéséről.

A bányászat itt a Mecsekben megszűnt, de nem tűnt el nyomtalanul. Örökölt hagyott egy sajátos kultúrát, mely beépült az emberek tudatába és megőrzendő érték és példa az elkövetkező generációknak.

Molnár Ferenc

Bányászok Érdekvédelmi Kulturális Egyesület ügyvivő elnöke

EGY PÉCSI BÁNYAMÉRNÖK NAPLÓJA Úgy gondolom, lassan az utam végére érek, érdemes számvetést készíteni eddigi életemről. Megöregedtem, elszálltak felettem az évek, eltávoztak mellőlem a fiam, szüleink, ismerősök, rokonok, munkatársak, osztálytársak és még sok mindenki, akivel kapcsolatom volt. Egyfajta áttekintést szeretnék adni egy bányász település több évtizedes múltjáról, életéről, 1930-tól 1956-ig bemutatva a fiatalságunkat, a kezdeteket, majd a munkás éveket. Nem a bányászatról, hanem a bányászok életébe szeretnék betekintést nyújtani, mert életünk, munkánk, a múlt idővel a felejtés homályába merül. Azt az időszakot szeretném bemutatni, amikor bányásznak lenni dicsőség volt. Mi, és én is büszke voltam rá, hogy nagyapám, szüleim, és jómagam is a bányászok nagy családjába tartoztunk.

Ez az írás a bányászokról, a bányászok mindennapjairól, kultúrájáról, szokásairól, az életemről, a mi életünkről szól. Tartalmas életem volt, örömmel, bánattal, sikerrel, sikertelenséggel. Egy bányász ember, egy bányász dinasztia le-származottjaként szeretném elmesélni élettörténetemet.

BEVEZETŐ Közel huszonöt éve zártak be bányák, szűnt meg a bányászat. Ez a rövid idő is elegendő volt ahhoz, hogy észrevehető legyen a változás. Ma már úgy beszélünk róla, hogy „volt egyszer a bányászat”. Ma már nem fontos. Nem fontos a Város vezetőinek, nem fontos az itt élő embereknek, csak nekünk, öregeknek.

Tudom, hogy ez az írás nem tartalmaz minden eseményt, ami a bányatelepen történt, de nem is törekedtem erre. Ez a leírás nem csak az én gondolataimat tartalmazza. Felkerestem a még élő bányász kortársaimat, hogy közösen emlékezzünk az elmúlt évekre. Már nem sokan vagyunk. A könyvet olvasó és a hozzáértő személyek biztos találhatnak benne kimaradt emlékeket, de ezt nézzék el nekem. Öreg lettem és biztos elfelejtettem.

A bányászatról hozzáértő emberek mindent megírtak, de a bányászokról kevés szó esett. A települést, amiről ez az írás szól, ma Hősök terének hívjuk és ősz- szeépült Szabolcsfaluvá. Két településből jött létre, amit ma Mecsekszabolcs néven ismerünk. Mindkét település lakossága az utóbbi évtizedekben elsősor-ban a bányászatból élt, de a szabolcsfalusiak mezőgazdasággal is foglalkoztak. Nem volt mindig összhang a két településrész között. A Hősök-terei - mivel más jövedelmük nem volt - tartották magukat igazi bányásznak, a falubelieket nem. A két tábor nem kedvelte egymást, mert a falubeliek fő jövedelme a me-zőgazdaság volt, így számarányukat tekintve is kezdetben kevesen dolgoztak a bányánál, ezért volt érthető a két tábor közötti rivalizálás.

A bányatelepi fiatalok nem jártak a falusi mulatságokra, és fordítva, ők sem jártak a telepre. Mi gyerekek is csak a második világháború után kezdtük meg-ismerni egymást, barátkozni. Nekem is akkor lett falusi barátom: a Tóth pék fia, a Gyula.

Mecsekszabolcsnak külön közigazgatása volt, Községházával, Kisbíróval, Templommal, Iskolával.

Hősök tere vagy előző nevén Luftkoloni, elsősorban a Duna Gőzhajózási Társaság (DGT Bányavállalat) irányítása alá tartozott, de a közigazgatási feladatokat egységesen Mecsekszabolcson intézték. A templomban keresztelték a Hősök terei gyerekeket, és jegyezték be az anyakönyvbe a születés időpontját, a gyerek nevét. A mecsekszabolcsi anyakönyvi kivonatba került bejegyzésre a házasságkötés, az elhalálozás. A Községházán a Körjegyzőségen intéztek minden tevékenységet, amit az állam az egyén számára előírt. Mi is a feleségemmel a mecsekszabolcsi templomban mondtuk ki a boldogító igent.